1875. VII. évfolyam. 220. szám. Szombat, november 13.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

KÖNYVTÁRA

Tisza Kálmán.

Tisza Kálmán jellemében legkevesebb alapját találjuk a nemzeti babonává emelt mendemondának, hogy ő szilárd, erélyes államférfiu, teljesen tisztában van feladatai és szándékai felől, és ingatagság nélkül követ határozottan maga elé tüzött politikai czélokat. Ki oly annyira van alávetve az ephemer befolyásoknak, melyek az egyéni helyzetből származnak és egyedül az ő személyét érintik, hogyan lehetne az a politikai dolgokban önállóan következetes, és hogyan birhatna az szilárd megállapodott iránynyal a nemzet közérdekeinek terén! Ki hallja azt most, hogy Tisza Kálmán a készülő közigazgatási vagy rendőrségi törvényjavaslatokban azokat az elveket fogja megvalósitani, melyeket korábban hirdetett? ki nem vette volna észre, — hogy a stylusokban is ukáztermészetü rendeletei mily kevéssé felelnek meg a szellemnek, melyet az ellenzéki pártvezérben feltételezni kellett? A mit hallunk és látunk, csak az, hogy Tisza Kálmán nem hódolt meg valami uj elvnek, nem fogadta el a tisztviselők választása helyébe a kinevezést, hanem egyszerüen messzebbre kiható elv nélkül alkalmazza azt, a mi a pillanatnyi hatalom, az ő saját hatalma érdekének és kényelmének megfelel.

Politikája a legszükebb körü opportunitáson alapul, oly „politique de circonstance," mely semmi állandó érdeket nem gondoz, a jövőre nem épit, de a pillanatnyi szükségeket is csak személyes vonatkozásaikban fogja fel; a melynél az átalános politika, a törvények alkotása, az intézmények teremtése is csak mától holnapra számitott „tactikának" s csak a személyes manöverek jelentőségével birnak. És ha politikáját ilyennek tapasztaljuk, lehet-e azt feltenni, hogy ő szilárd nézetekkel, jegeczedett fogalmakkal bir; hogy a mit valaha elvének mondott és vallott, valóban a politikai gondolkodásnak gyümölcsét képezte és egy tudományos meggyőződésnek értékével birt volna? Hihetett-e ő azokban valaha komolyan és lélekkel, a miket oly könnyen el tud dobni, és nem bizonyosabb-e, hogy ugy használja az eszméket és elveket, a mint személyes állása sugallja, tegnap mint ellenzéki pártvezér, ma mint miniszterelnök? Nem hogy államférfiui szilárdság lakoznék benne, épen nagyon alárendelt tényezők rabja és a viszonyokkal a legnagyobb változékonyságra képes. Valóságos chamaeleon, ki nem önönmagából változtat alakot, de szineit az őt környező dolgoktól nyeri. Ugy látszik, officiosusaink, kik hivatásból csak Tisza Kálmánnak talpával jönnek közelebbi ismeretségbe, az autokratikus hajlamot, — a parancsoló, gőgös modort tévesztik össze az államférfiui szilárdsággal. Holott ezek oly kevés rokonságban állanak egymáshoz, hogy épen az első szokott leginkább szeszélyeknek hódolni és mutatja a legnagyobb megbizhatlanságot.

Tisza Kálmán államférfiui erélyére hivatkozni akkor lett divattá, midőn a Ghyczy Kálmán kormánybalépéséhez kapcsolt remények elenyésztek és az utóbbinak iniativája elégtelennek bizonyult. Országszerte kürtölték, hogy a gyengeség és habozás után, mely Ghyczy Kálmán tevékenységében nyilvánult, — Tisza Kálmán fogja a nagy válságok legyőzésére szükséges erőt és akaratot magával hozni. Pedig a mennyire különbözik a két államférfiui egyébként vérmérsékre és lelkületre, épen abban egyeznek meg, hogy egyik sem a cselekvés embere, bátor fellépésre és nagy elhatározásokra egyik sem képes. Magatartásuk a nagy és lényeges dolgokban összevág, de az indokokban nyilvánul ismét a két férfiunak teljes ellentétessége.

Ghyczy Kálmán valóban sohasem volt az ember, ki biztonsággal tüzte volna ki a czélt és akaratának világos tudatával birt volna. De scepticismusa egy tulságosan gyöngéd lélekből származott, mely az aggodalmas fontolgatásban nem tudott megállapodni s örökkön az összeütköző kötelességek, a hazafias kételyek, a lelkiismereti tépelődések tusáját vivta. Tisza Kélmán ép ugy félénk harczost mutat a döntő pillanatokban, visszariad saját eljárásának következményeitől, nem tud határozott választást tenni rendszerek és tervek között, de nála az ingadozást a siker tekintetei szülik, őt nyugtalanná teszi az örökké féltékeny gondoskodás saját állására, jövőjére és hirnevére. — Ghyczy Kálmán scrupulosus, scrupulusai azonban a lelkiismeret mélyéről törnek elő, Tisza Kálmán is scrupulozus és az ő scrupulusai külső befolyásokból származnak. Amaz örökké az igazságot keresi és mert örökké keresi, nem tud reá találni, emezt kis lelke még a hiuság tárgyai közül sem engedi választani s a kisebb értéküt a nagyobb értékünek nem tudja feláldozni.

De ha Tisza Kálmán nem tud cselekedni: természetéből folyik, hogy ő örökké mozog örökké szerepel s a parlamentarismusnak napi munkájában ez képezte legfeltünőbb ellentétét a szemlélő és bölcsészi hajlamu Ghyczyhez, ki csak akkor és annyit szól, mikor és mennyi az ügy érdekében kivánatos. — Felületes reporter gondolkozásu figyelők előtt ez állapitotta meg az itéletet, hogy Ghyczy Kálmán tünődéseivel szemben Tisza a tettnek és erélynek képviselője. De az erély és tett ily neme egyátalán nem államférfiui és abból vezérlő politikusainkban mentől kevesebbet kell óhajtanunk. Tisza nagy elhatározásokra nem képes, de minden pillanatnyi benyomás által tova ragadtatja magát.

A parlamentarismusnak vitatkozó természete hozza magával, hogy benne minden szereplés, dicsőség és vereség, öröm és fájdalom szavakkal történik. Ugy látszik, ez a körülmény Tisza Kálmánban, ki mindig a szólásra érzi magát késztetve, azt a fogalmat tette uralkodóvá, hogy az államférfiunak hivatása, ereje és értéke is azokban a szavakban fekszik, melyeket a parlamentben elmond, hogy erélyes az, ki erélyes szavakat használ, győztes, ki tapsokban részesül. És semmi sem egyezhetik meg jobban Tisza Kálmán hajlamával épen, mert valódi cselekvésre és tényleges elhatározásokra képtelen, mint az, hogy szavakban keressen elégtételeket és sikereket; szavakban, melyek a pillanattal születnek és a pillanattal enyésznek. A hiuság igy minden perczben talál alkalmat az érvényesülésre, a szereplési vágy veszély nélkül nyerhet kielégitést, egy folyton élénk törekvés, egy folyton alkalmazható eszközzel rendelkezik.

És Tisza Kálmán teljesen oly hasznát veszi a szavaknak, milyent egy a parlamenti talajon nőtt hiuság sugallhat, s a minőnek jutalmát a hallgatóság tetszése, a tapsok, a kézszoritások, a sajtó kritikája képezik. Ő képes bármit elmondani minden tekintet nélkül az államférfiunak méltóságára, sőt a müvelt ember ildomára, a mi a mameluck-chorust „éljenzésre" villanyozhatja; és bámulatosan vetheti el a sulykot, ha csak az officiosus hizelgés erélyéről fog dythirambokat zongani. Mi nem látunk sem erélyt, sem hősiességet benne, ha Tisza Kálmán Politnak bármily absurd, de nyugodt fejtegetéseire durva fenyegetésekkel válaszol; az bárki másnak lehet feladata, de nem a kormány vezénylő tagjának. Bizonyosak vagyunk mégis, hogy az minden adott alkalomkor ismételve lesz, mert a háznak jelen hangulatában az a leghálásabb tárgy, mely a pártok „egyhangu szünni nem akaró tapsolását," a sajtónak unisono kitörő dicsőitését szerzi be és ezeket Tisza Kálmán ur el nem szalasztja.

Legkönnyebben sikerül is minden appellatio, mely hiuságára történik. Lehetetlen nem észlelni, hogy valóságos speculatiót lehet üzni ez ördögére és hogy a hizelgő sajtó a legértelmetlenebb felszólitások teljesültét remélheti tőle, ha ugy mutatja be azt, mint a mit „ismert erélyétől" vagy „ismert hazafiságától bizton föl lehet tételezni." Ellenzéki pályafutásában és most is föl lehet ismerni, hogy eszméit és iniativáját sajtóból meriti. Ez különben rendes segédeszköz az államférfiak munkájában. Csakhogy ő nem tette azt soha tanulás czéljából a mint nem is meritett soha a neki ellenséges sajtóból hanem hajlott hizelgőinek javaslataira, épen hogy teljesültök által hangos tetszés-nyilvánitásaikra alkalmat adjon. Sok balga inditványt, — épenséggel bolond fellépést örökitett meg Tisza Kálmán parlamentaris pályafutása, mert a journalistikai testőrség valamely vitéze ugy ajánlotta, és azzal a megfelelő „közvélemény" helyeslése járt. Pillanatnyi hatások oly extemporékra viszik, hogy egyátalában kételkedni kezdünk, mennyiben lehet szavait és állitásait komolyan venni.

Mezei Ernő.

— **Ez már csakugyan szabadelvüség (?)** A szabadelvü párt nov. 11-én tartott esti értekezletén határozataként kimondatott, hogy **az értekezlet elvárja a párt tagjaitól, hogy az értekezletekről csakis azoknak tárgyait s a keletkezett határozatokat hozzák a lapok utján nyilvánosság elé.** Ki ne látná itt a mindenhato miniszter kezét?

— **A vámügyi tárgyalások** Ausztria és Magyarország között ismét megkezdődtek. — Ausztria főleg a gyapjuáruk tételeinek némi felemelését, s az angol szerződés felmondását követeli, az utóbbi pontban a magyar kormány valószinüleg enged.

— **A jogügyi bizottság** ma délelőtt ülést tartott, melyben a benyujtott tvjavaslatokra az előadók következőkép választattak meg: a záloglevelek ügyében kijelöltetett Hódossi Imre, a biz. fokozatáról szóló javaslatra Horváth Lajos, a végrendeletek alakszerüségéről szóló javaslat ügyében Horánszky, a váltó törvénykönyvre Chorin, s a büntető törvénykönyvre Pauler Tivadar.

— **A közös hadsereg** már elkészitett előléptetési szabályzata legfelsőbb elhatározás folytán egészen át fog dolgoztatni.

Nyilt kérelem.

— A közokt. ügyérhez. —

Nagyméltóságodnak a hazai ipar érdekében a kath. főpapsághoz intézett minapi levele, mint nagyon természetes, az összes közvélemény helyeslésével találkozék s minden honfi örül az e téren megindult üdvös kezdeményezésnek és mozgalomnak s kivánja, hogy minél szélesebb tért nyerjen e hazafias szellem. Miután pedig minden becsületes magyar embernek kötelessége, ereje szerint előmozditani azon czélt, melyet nagyméltóságod érintettem levele által elérni akar, t. i. hogy honi iparunk fejlesztessék — s pénzünk ide haza maradjon: a többi közt az én csekélységem is bátorkodik nagyméltóságod annyira elfoglalt figyelmét egy körülményre fölhivni, mely azt nagyon is megérdemli.

Nagyméltóságod legjobban tudja, hány ezer forintot áldoz édes hazánk évenkint a közoktatásra, mily nehezére esik az államnak jelen szorongatott helyzetében a középtanodákat ellátni a szükséges szerekkel és segédeszközökkel?

Igy — ha jól tudom — a 8 osztályu gymnasium évenkint 500 forintot kap physicai sat. segédeszközök beszerzésére; a 6 osztályu gymn. 300-at, a 4 osztályu 200 forintot. Vegyük ehez nagyszámu reáltanodáinkat, melyek talán még nagyobb összeget igényelnek évenkint a mondottam czélra, mint a gymnasiumok; vegyük azon körülményt, hogy évenkint uj középtanodák állittatnak föl és nyilnak meg, melyeket azonnal el kell látni a szükséges természettani és természetrajzi sat. szerekkel, mi mindenesetre nem csekély összegbe kerül; ezeket tekintve: méltóztassék nagyméltóságodnak ez ügyben egy miniszteri rendelettel oda hatni, hogy ez évenkinti államsegélyből csakis honi gyárainkban és honi iparosainknál legyen kényszeritve minden gymnasium és reáltanoda, physicai sat. eszközeit bevásárolni, miután sok tanintézet e tekintetben külföldre küldi a drága pénzt — mindenesetre csak megszokottságból — holott itthon nekünk is vannak müvészeink, gyáraink; a pénz tehát itthon maradhatna, s az ipar ez ága is nagyobb lendületet, tökéletesedést nyerne, ha az évenkint annyi meg annyi ezer forint áru physicai, opticus, természetrajzi sat. eszközt készithetne el, s találna rá évenkinti biztos vevőre, miután a physicai sat. muzeumokat minden tanintézet tartozik évenkint gyarapitani az államtól erre utalványozott összegek erejéig.

Ismételten bátorkodom e körülményt nagyméltóságod becses figyelmébe ajánlani.

Hemmert Márton,
gym. tanár.

— ***A magyar fővárosból.*** **Az állatkert** egy igen szép leopardot kapott. **A lefolyt héten** élve született 174 tvényes 86 tvénytelen gyermek, nemre nézve 135 fiu, 125 leány. **Gr. Batthyány** Kázméné 2000 ftos lova elcsuszott és azonnal kimult. **Horn** Ede hátramaradt családja anyagi helyzetének biztositása czéljából Klapka összehivása folytán gyülés tartatott, mely egy bizottságot választott, ez aláirási iveket bocsát közre. — Eddig már több, mint 2000 frt gyült be. — **Farsing Mihály** a m. k. államvasut gépmosója a gőz által leforráztatott, minek következtében meghalt. — **Rosznagl Antal** lakása feltöretett, s abból 4 sulyos aranygyürü, egy kék téli, egy olajszin tavaszi kabát, 2 barna nadrág, 2 mellény s egy szines ing ellopatott, — **Novotcky József** szabó legény a Dunába ugrott. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Vidék.

— A „Debreczen" levelezése. —

Nagybánya, nov 10.

Mult hó 16-án megkezdett szüretünket bevégeztük, hogy az ily hosszura nyult, nagyrészben a folytonos rosz időjárásnak lehet tulajdonitani; mind mennyiségre, mind minőségre nem lehet panaszunk, de igen azért, hogy a bornak nincs ára, nincs vevője, és igy az egész éven reá tett költségünket most nem lehet bevenni, nincs honnan a terhes adót fizetni. Hajdan szüreteink nevezetesek voltak, mert volt „hegyen völgyön lakadalom," most csendesen folyt le, mert nincs pénz, és igy nincs kedv.

Nagy élvezettel olvastuk becses lapja 195-ik számában Komlósi Imrének a bánya igazgatóság feloszlatása ellen felsőbb helyre intézett kérvényünk nem pártolhatása érdekében a közgyülésben tett nyilatkozatát, indokait olvasva, eszünkbe jutott, az ötvenes évekből egy birósági tagnak folyamodványa, ki hivatal iránti kérelmét végül a következő nyomós indokkal támogatta „mióta — ugy mond — felséged kormányoz, az óta nincs akaratom." Sok ember van ilyen a nagy Debreczenben?

A szomszéd Bányán a napokban egy békés polgárt a főutczán este agyon vertek, a tettes még nem tudatik.

Időjárásunk egészen télies szint öltött, de még havunk nincs.

— **Ő.** —

Apa, november 9.

Pompás időket élünk, s oda jutottunk, hogy a szabadelvü belügyminiszter ur rendelete is, nem parancs, csak szó. A többi közt az is megtörtént, a mit most előadni szándékozom, hogy Szatmármegye keleti részén fekvő számos községből a lovat tartó polgárok be voltak rendelve Szatmárra lóvizsgára folyó hó 7-ére. Daczára a rosz idő, kellemetlen, rosz ut és szorgos munka időnek, melyben a gazda jó reménység fejében elvetendő magvát elvetni siet, 1000 lónál többjelent meg a kitüzött reggeli 8 órára, mivel 15 frt büntetés rovatott arra, a ki nem jelenik meg, türelmesen vártunk tehát 8 óráig fáradt és ázott lovainkkal, de vártunk 9-ig, vártunk 10-ig, s igy tovább délutáni 4 óráig, de felénk a vizsgára kijövendő hivatalt viselő tagok közzül nem jött, még csak annyira se, hogy valaki tudatta volna velünk, hogy a vizsga más időre halasztatott: elmehetünk, igy tehát magunkra hagyva, most egyszer mi is szabadelvü akaratunkkal élve, nem kérdeztünk senkitől semmit, (mert nem is volt kitől), nem is vártunk többé semmit, hazatértünk. Már most kérdem, hogy az oda csőditett több százra menő polgár, napi és esti költségeit, vajon a tekintetes lóvizsgáló deputáció 15 frtjával kifizeti-e, vagy se?

Kató Gáspár
földmives.

— ***Vidéki hirek.*** **Nagyvárad** polgármesterévé 144 többséggel Sal Ferencz ottani ügyvéd választatott. — **Hegymeghy László** szécsényi aljárásbiró vadászaton véletlenségből egy csőszt meglőtt, ennek életébez kevés a remény. — **Rothmann** Jakab miskolczi fiatal ügyvéd eljegyezte magának a gazdag és szép Róth Róza k. a. N.-Dobronyból. — **Kassán** a vágóhidat ellopták, (ugyan nem volnának-e szivesek a t. tolvajok ezen mütétet nálunk is véghez vinni? Ezen tettök által bizonyára mély hálára köteleznék a — honvédeket.) **Bulyovszkyné** Kolozsvárott vendégszerepel. — **Győry József** székesfehérvári vaskereskedő a moosi uton megtámadtatott s tőle pénz nem létében nagy mennyiségü vasat elraboltak. —

A „DEBRECZEN" tárczája.

AZ ÉLET ISKOLÁJA.

— Eredeti elbeszélés. —

Irta: GRÜNVALD JÓZSEF.

II.

(Folytatás.)

A bünbánó levelek.

Eddig tartott a levél. Asztalos Gáspárt is egészen a keserüség öntötte el, és mindhárman sokáig csendesen maradtak.

— Óh leányom! — kiáltott aztán Madarassy, — hol találhatnálak meg?

Madarassyné hátradőlve a kereveten, arczát kezeibe rejté el; hogy az anya mit érezett, azt leirni nem lehet. Óh, bárcsak hazajönne, most már kész a bocsánat, gondolá magában.

Későre járt az idő; éjfél, már rég elmult, s igy a lelkészt éjszakára ott marasztották. Nyugodni távoztak ők, a kiknek szive szerencsétlen gyermekök szomoru sorsán megtört; de vajon nyugodhatott-e a kebel, melyben fájdalom és szenvedés dultak? Óh nem! Álmukban is a szerencsétlen leányt látták, mint térdel halott férje előtt kétségbeesve; mint bucsuzik el a kis csecsemőtől; mint rohan, mint veti magát a folyam háborgó hullámai közzé....

Ez volt Gabriella utólsó levele.

III.

Az utolsó felvonás.

Két hét telt el azóta. Epedve várták ezalatt mindennap a lelkészt a szokott órában; hogy nem hoz-e hirt, nem hoz-e levelet szerencsétlen leányuktól. Asztalos Gáspár mindennap eredménytelenül érkezett vissza a postáról. Leveröleg hatott ez a megszomorodott, a vigasztalhatlan családra; a lelkész, ez egyetlen barátjok öntött még némi reményt örömtelen keblökbe; beszélt nekik mindenről, egy jobb, egy szebb jövőről, leányok hazatértéről, stb.

És a szenvedésekben meggörnyedt, megőszült két szánandó lény, hitt a lelkész szavainak. Lementek a kertbe, im itt van még a szinház is, a mint felépitették akkor, sértetlenül maradt az, mint utólsó emléke az eltünt boldogságnak, az eltünt életnek. Itt a viruló rózsafák, a zöld leveles lugasok, amott a kerti kis fahaz, közepén a moszattal benőtt padok, mind, mind ő reá emlékeztetnek, ő róla beszélnek: volt — nincs!

Csendes az udvar, a régi zaj, a régi kedv csak emlékben él még; a falu lakosai is félve közelitenek a kastély felé, melyről mindenféle regéket mesélnek. Sokan már éjjelenként fehér lepelbe burkolt kisérteteket véltek látni, s a monda szerint Gabriella szelleme volna az, mely kisérteni jár haza; az egész környéken különben, a kastély már az „elátkozott kastély" névről volt ismeretes.

Ugy is nézett az ki csakugyan, mint egy elátkozott kastély; köröskörül a sárgára meszelt téglakeritést nagyon megviselte az idők vas foga, nagy szürke foltok és a vakolatnak helylyel-közzel lehullása világosan mutatta, hogy a mint a viharok és eső azt onnan lemosta, ugy maradt, senki sem gondolt vele. A milyen volt kivül a kerités, olyan elhagyatott volt az udvar belül, egészen be volt az nőve dudvával, füvel mindenütt, csak egy keskeny ösvény volt a kaputól a kastély ajtajáig, és innen a kertig; csupán ez egyetlen jel mutatta, hogy hát mégis lakják e komor épületet élő emberek. A kastély azon része, mely lakatlan volt, a legsiralmasabb állapotban látszott lenni; az ablakok itt-ott betörve valának, a zsaluk, melyekről nem lehetett megismerni, hogy milyen szinnel birtak valaha, összetördelve lógtak le, talán jelezni akarták ezzel, hogy e földön mulandó minden! A kastély falai kormos szinüek lettek, a tetőzeten a szél által felvert cserep egyes helyeken nyilásokat engedett láttatni, minden, minden oly kietlen, oly bus volt itt.

Hát még belül! Minden ugyanazon állapotban volt elhelyezve a szobában a mint három évvel ezelőtt ama szomoru emlékü napon maradt; a nagy teremben a hosszu asztalok felteritve, a fehér teritőket három év óta belepte az ujnyi vastagságu por, s azon az evőeszközök, tányérok, poharak szanaszét hevertek; ha tovább megyünk, a többi szobákban az elhagyatottságnak még nagyobb nyomait látjuk.

Viharos éjszakákon rémséges volt az ottlét valóban; a nyitott ablakokon a szél besivitott, s egyes nyitva felejtett ajtókat a légvonat csapdosott összevissza; a rozsdás szélkakas rikácsolása, a vihar tombolásának még borzasztóbb szint adott. Nem is csoda, ha a köznép az „elátkozott kastély"-nak nevezte, mert ha ily viharos éjszakán valaki a kastély közelében elhaladt, tisztán kivehette a bömbölés a csörömpölés zaját, mely a kastély belsejéből kihangzott; és ilyenkor a babonás természetü nép azonnal ráfogta, hogy most járnak a kisértek és tánczolnak a termekben.

Igy nézett ki a kastély, ily állapotba jutott az három év óta; — akkor még virágzott minden, — — ma rom volt minden.

* * *

Augusztus havában vagyunk; gyönyörü nyári idő van, a nap épen leáldozni készül, biborvörös sugárait szétterjeszté mindenre; Kislak helysége tüzszinü fényárban uszott, a kastély kormos falai is vörösek voltak.

Gyönyörü kép valóban, melyet a természet a halandó szeme elé tár, hogy bámulja, hogy csodálja a teremtés nagyszerüségét.

A kastély tornáczában három egyén ült és merengett a természet eme látványosságán.

Madarassy, Madarassyné és Asztalos Gáspár volt a három egyén; ott ültek és beszélgettek, — talán az elmult szép boldog időkről, — ott ültek, megadva magukat a sorsnak, reménytelenül. Mit is remélhetne még két lény, a melynek a három évi szenvedés élete hátralevő napjait nagyon megrövidité már?

Merev tekintetök a messze országuton járt; szemeiket mindnyájan egy fekete pontra szegezték, mely mindinkább nagyobbodni látszott. Később már tisztán kivehető volt, hogy az a pont, mely kibontakozott a távolságból és porfellegből, egy főuri négy fogatu kocsi volt.

(Folyt. köv.)

Nagy-Szebenszék képviselő testülete azon határozatot hozta, hogy ő felségéhez és a kormányhoz küldöttséget fog meneszteni, mely a király föld területi épségének s a szászok régi jogainak fentartását sürgesse. — Igy irja azt a „Nemere“. „Sonszt nichtsz?“

Szinészet.

—d—f. Csütörtökön, nov. 11-én adatott: „Lecouvreur Adrienne“, dráma 5 felvonásban; irták Scribe és Legouvé. Ezen hatásteljes darab mindenkor érzékeny benyomást tesz az emberi szivre. A ki a szenvedélyek különféleségeit ily megható képletekben a nézö szemei elé tárni képes, az lángészre mutat; ki tagadhatná, hogy a nyelvünkre áttett idegen termékek közt, a mai darab az elsők, a jók közt foglalja el a helyet.

Az előadásról szólva Siposné (Lecouvreur Adrienne) az, kit első sorban ki kell emelnünk, e czimszerepben láttuk a mult szinidényben Töröknét is müködni, de határozottan mondhatjuk, hogy Lecouvreur Adrienne személyesitője nagyon sokkal felülemelkedett Törökné felett. A tragicum, mely Adrienne szerepében jelentékeny mérvben nyilvánul, áthatotta Siposnénak egész lényét, s a szerelem és féltékenység által támadt harczot, melyet vetélytársnője ellen folytatott, oly müvészies fölfogással láttuk általa kivinni, minek ecsetelésére alig találunk kifejező szót. Az utólsó felvonás utólsó jelenete azonban mindenekfelett sikerült; itt a kedvese iránt nemesen érző, forróan égő kebel, a vetélytársnő alnok keze által, a szenvedések és küzdelmek hosszu lánczolatában elbukik. Azt a benső fájdalmat, azt az érzést, melyet Siposné a végjelenetnél kifejtett, csak látni lehetett.

Sokat mondhatnánk el még játéka jellemzésére, gátol ebben lapunk szük tere. Az őszinte elismerés a müvésznő irányában a meghatott közönség zajos tapsaiban nyilvánult.

Legyen szabad itt egy megjegyzést koczkáztatnunk, nevezetesen különösnek tünt föl előttünk, hogy Siposné midőn Bajazetben mint Rokszán fellépendő volt, a szinpadon fehér parókában jelent meg, holott Bajazet korában fehér parókát még nem viseltek; e jelentéktelen tévedés egyébiránt a játékra semmi káros befolyással nem volt.

Rott Mari és Timár játéka felől ezuttal nem szólunk, mai szereplésükkel mindenesetre nagy áldozatot hoztak, mivel Timár nejének, ki egyszersmind Rott Mari nővére, már régebb idő ótai betegeskedése ma a legrosszabbra fordult. (Mint halljuk már meg is halt.)

Abonyi, Szatmári és Takács jók voltak. Közönség közép számmal.

—l—a. Tegnap „A nemes kalandor Don Caesar de Bazán caraffai gróf“ drámai szinmü 5 felvonásban, irta Dumanoir, forditotta Diósi, került szinre. E darab előadatásáért köszönettel tartozik a közönség, de azzal épen nem adózott, mert a szinházat nem igen tölté be, a min igen tudunk csodálkozni. Maga a szinlap eszünkbe juttatá azon müvészeinket, kik isteni erejöket egész pompában épen e darabban csillogtatták, és kik elbucsuztak tőlünk örökre. — Kit értenénk itt mást, mint a felejthetlen Rónait, az örök nevü Lendvayt.

Tegnap a czimszerepben Temesváry Lajos lépett fel, tehetségének ujabb bizonyitékot szolgáltatván, a miért nem egy izben részesült a tapsok által tolmácsolt tetszésben. Mi csak kötelességünket teljesitjük, ha kimondjuk, hogy a tegnapi nemes kalandor nem volt tökéletesen az, minek lenni kellett. Habár a hangsulyozás élénk volt, és a szerepbe fektetett humort visszatudta tükröztetni, nem volt képes a gunynak a kellő élét megadni, azonkivül kitöréseiben hiányzott a hang, mindamellett Temesváryt igen szivesen látjuk a szinpadon, mert rokonszenves alakja, elvitázhatlan tehetsége, őt a szinházlátogató közönség egyik kedvenczévé teszik.

Don Joset Takács személyesité, azonban nem igen nagy szerencsével, mert benne hiába kerestük az árványt szövő Don Jose-t, csak egy spanyol nemest láttunk benne, kinek játékát szivesen néztük. Siposné (Maritana), mint utczai énekesnő igen kedves alak volt, nemkülönben tetszett, mint grófné, és ma nem volt fülbeötlő hangjának olynemü hordozása, amely önkénytelenül egyik — jelenleg tőlünk távollevő — müvésznőnkre emlékeztet. Lazarille szerepét Gyöngyössy Etel jól fogta fel, és azt el is játszotta jól. Kiss, mint Montfior marquis és Deák Katicza, mint annak neje, igen mulattató alakok voltak.

Nem hagyhatjuk felemlités nélkül, hogy a sugó nagyon megerőltette magát, de ezen nem csodálkozunk, mert az nagyon természetes akkor, midőn a müsorban 12-ére Gamand és Minárd társai“ van kitüzve, 11-én este a „Granadai éji szállás“ jeleztetik, és végre Don Caezar de Bazan adatik elő.

UJDONSÁGOK.

* **A függetlenségi párt** választmányi tagjai folyó hó 14-kén délelőtti 10 órakor a „Debreczen“ szerkesztőségében tartandó értekezletre tisztelettel meghivatnak, s egyszersmind telkéretnek, — hogy minél számosabban megjelenni szíveskedjenek **Gálocsy Gusztáv**, elnök.

* **Meghivás.** „Az érmelléki honvédegylet“ t. cz. tagjai Tasnádon f. évi november hó 19-én d. e. 11 órakor az olvasóegylet termében tartandó rendkivüli közgyülésre tisztelettel meghivatnak. Tanácskozás tárgyai: 1. A f. évi november 28-ra egybehivott országos honvédgyülésre küldendő képviselők választása. — 2. Az elnökség évi jelentése. 3. Inditványok. Kelt N.-Károly, 1875. nov. 10. Novák Gusztáv, elnök.

* **Mezey Ernőtől** a következő kitünően irt röpirat jelent meg: Tisza Kálmán a miniszterelnök. E röpiratból — melyet elvtársainknak a legmelegebben ajánlunk — mai vezérczikkünk mutatványul szolgálhat.

* **Meghivás.** A főiskolai „Magyar irodalmi önképzőkör“ halhatatlan költönk Csokonai születésének évfordulóján, folyó hó 21-ikén délután 4 órakor a főiskolai énekteremben az ének és zenekar közremüködése mellett emlék ünnepélyt rendez, melyre a nagyérdemü városi közönséget tisztelettel meghivja. Debreczen, 1875. nov. 12. A választmány.

* **Debreczen város** nagyérdemü lakossága, a főiskolai tápintézet részére a legközelebb lefolyt napokban kegyesen adományozott: készpénzben: 576 frt 1 krt; terményekben: 25 és ½ köböl kétszerest; 125 véka csőstengerit; 1504 kötés tengerit; 5 véka vegyest (tengeri árpával;) ⅛ véka burgonyát; 5 darab sütőtököt. — A szolgatanulók részére külön bejött 144 frt 1 kr. Fogadja Debreczen város nagyérdemü közönsége, kegyes adományáért a főiskolai igazgatóság hálás köszönetét. Debreczen 1875, november 13. A főiskolai igazgatóság.

* **A honvédujonczok** vizsgája, a mint halljuk, e hó 22-ikén tartatik meg. Ez alkalomból városunkba jö Nagyváradról a dandárparancsnok is.

* **A „Polgári kaszinó“** a már jelzett bizottsági ülésben csakugyan elhatározta, hogy a szinházban nem bérel több páholyt. Sajnálattal kell azt felhozni, hogy egy ilyen társulat nem akarja a szinügyet oly csekély áldozattal, mint a bérlet, pártolni.

* **Hymen.** Holnap, azaz vasárnap d. e. 9 órakor a kath. templomban tartja esküvőjét Baltazár Győző miniszt. hiv. Halasy Flórián földbirtokosnak kedves és szeretetreméltó leányával Nellik. a.-nyal, s a déli vonattal utaznak fel Budapestre, hol lakásuk leend, kivánunk az uj párnak boldog életet!

* **Kereskedői ifjaink** vállalkozó emberek, mi megtetszik abból, hogy a városban több kolonjok van, köztük, amint halljuk, egy igen elegáns és kedélyes társaság Hertingné nevelőintézetében szerdán és vasárnapokon tart estélyeket.

* **A szinházi müsor** több nemü akadályok miatt ujolag változott, e hó 23-áig tehát a következőképen lett megállapitva: Nov. 14-én: 1848-ki szabadságharcz. 15-én: Gavaut Minard. 16-án: Faust. 17-én: Szép Galathea, 8-ik pont és Blau ur fellépte. 18-án: Tévedések játéka. 19-én: Granadai éji szállás. 20-án: Közönyt közönynyel. 21-én: Világosi gyásznapok. 22-én: Fekete dominó, vagy Zilda. 23-án: Othelló.

* **Kassay Adolf** budapesti ügyvédtől megjelent s beküldetett hozzánk: „Ügyvédek naptára“ 1876-ra. Ára 1 ft. A naptárai részen kivül sok érdekest tartalmaz az ügyvédi szakból. „A községjegyzői és körjegyzői hivatal mintákkal“ czim alatt szintén igen érdekes füzet jelent meg az emlitett jeles szerzőtől. Ajánljuk ezeket a közönség figyelmébe.

* **Szinházi hirek.** — Debreczeni biró czimü opera, melynek szövegét Szigligeti irta, továbbá IV-ik Béla czimü trgoedia, szintén Szigligetitől, szinházunk igazgatóságához már megérkeztek. — Timárnak, szintársulatunk egyik tehetséges tagjának neje sulyos betegségben fekszik. — Tartüff mintaképe czimü dráma, mint értesültünk, a következő müsorban előadásra ki fog tüzetni. Biztos reményünk, hogy e kitünő mü nagy közönséget fog vonzani. — Kövérné, Komlóssy Ida, hires szinésznő, leányával együtt városunkban időzik.

* **A „Pozsonyvidéki lapok“-na**. Ha t. kartárs ur lapunkat több figyelemre méltatná, ugy a bagaméri hir felemlitésénél nem idézte volna a „Független Polgár“-t eredeti forrásul.

* **Irtóztató szerencsétlenség.** S. H. nagyváradi polgártársunk — ki gyermek s ifju éveit városunkban töltè s kinek szülei jelenleg is itt laknak — csütörtökön délelőtt a vonattal Debreczenbe jött. Alighogy megérkezett, már egy sürgöny felverte nyugalmát, mert ez az első vonattal hazahivta. Pénteken reggel Váradra érkezvén, szeretett nejét mély gyászban és kesergő helyzetben találta, 3 éves kedves fiát pedig meglőve — holtan. Az asztalon egy töltött pisztoly hevert azt egy 14 éves rokon kisfiu magához vette és azzal a szerencsétlen gyermek meltett játszván, a fegyvert elsüté. A gyermek szörnyet halt.

* **Kuriósum.** A „Szini világ“ czimü lap előadja, hogy miként játszik Székesfehérvárott Rott Mari és Abonyiné, s miket adják ott elő „Fricoche“ és „Cacolette“ meg a „Papagály“ czimü darabokat. Ezen szindarabok előadásáról Székesfehérvárott mit sem tudnak, de annál többet mi. Gyujtson világot, hogy jobban láthasson a „Szini világ“ és ne igyekezzék a mi kedves szinésznőinket tőlünk elperelni.

* **Blau Gyula** hegedümüvész jövő szerdán novemb. 17-én a szinháznál hangversenyt adand, melyre a mübarátok figyelmét felhivjuk.

* **Tegnap** a piaczon ott, hol a kövezés történik egy bérkocsi elindult s szépen — fel is fordult. Szerencse, hogy üres volt.

* **Uj kávémérést** nyit meg ma özvegy Krakovszky Ferenczné a nagy csapóutczán levő fiókféle házban, melynek czime „London“ lesz. Ha jó kávé lesz, elmegyünk — Londonba.

* **A „Haza“** életbiztositó és hitelbank 1875. szept.—okt. havi üzletkimutatása. Benyujtatott 456 db. bevallás 649,260 ft, kiállittatott 413 db. kötvény 642,280 ft, ez évben befolyt dijak összege 395,968.19 kr, ez évben kifizetett házak összege 149,676.30 kr, az összes érvényben levő biztosítások összege 13.827,495.87 kr. A „Haza“ életbiztositó és hitelbank igazgatósága.

* **A mai terményvásár** többnyire szemes és caős tengeriből állott, nagyon kevés buza és rozs volt látható, melyek illetéktelen magasra tartott árak miatt figyelmen kivül hagyattak. Egyébféle termény, mint árpa, zab, köles szinte kevés levén, azok a keddi áron vevőre találtak, uj tengeri köble 3—3.20 kr. Zsák csős tengeri 1—1.10 kr.

* **Az utásziskola** e téli idényben városunkhan tartatik, a munkálatokra itt a talaj alkalmasabb is mint például Nagyváradon.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése nov. 11. Elnök bemutat Ostfy képviselő által beadott 2 kérvényt. A szászvárosszéki képviselő lemondása bejelentetik. Zichy Nándor gr. felkéri a pénzügyminisztert a 3-ik negyed kezelési eredményei közlésére. Széll Kálmán kijelenti, hogy a holnapi hivatalos lap az eredményt közlendi. Ordódy előadó jelzi számokban a mult és a jelen költségvetései közti különbséget, egy uj költsön felvételéről tesz emlitést és reflektál a közjogi ellenzék által beadott különvéleményre, Széll hivatkozik a budget benyujtásakor tartott beszédjére nem akar ismételgetésekbe bocsátkozni. Helfy fejtegeti azon álláspontot, melyet ő és pártja a budgettel és kormánynyal szemben elfoglalnak. Ugy látja, hogy a jelenlegi kormány főleg 4 irányban hangsulyozza feladatát. E négy irány: a nagyszabásu politika, az inauguralandó reformok, a budgetnek realis alapra való helyezése és az adóképesség emelése. A mi az elsőt illeti, szóló nem látja e nagyszabásu politikát; a kormány csak a régi politikát, az az adósság politikáját höveti, melyet az elöbbi kormányok is gyakoroltak. A reformokat épen nem látja; mert azon törvényjavaslatok, melyeket a kormány eddig előterjesztett, legkevésbé reformok, legalább nem a szabadelvüség tekintetében. például hozza fel a közigazgatási törvényjavaslatokat, és azt a nyomoréktörvényjavaslatot, mely a polgári házasság tárgyában terjesztetett elő. A budget nézete szerint most is a régi irrealis alapon áll, a mennyiben oly vérmesen van abban a fedezet felvéve, hogy az bizonyára nem fog valósulni, főleg a jelen gazdászatilag sulyos viszonyok között. A mi végül az adóemelést illeti, szóló ugy látja, hogy ebben comentálja a kormány összes politikáját, a nélkül, hogy az adóképesség emelésére gondolna.

Zsedényi kiemeli, hogy a költségvetés nem fogadtatott örömmel a vidéken, de ő elfogadja, habár több irányban táplált aggodalmait nem titkolja. Kállay Béni kevésli a törléseket. Szerinte a 8 millió egyenes adóemeléshez csak a végső esetben lehet nyulni. A költségvetést nem fogadja el.

x. **Ismertetés.** A **Wilhelm**-féle antiarthritikus theát készíti Wilhelm Ferencz gyógyszerész Neunkirchenben. E gyorsan ismeretessé vált thea a különböző évszakok: ősz, tél, tavasz és nyár szerint, a korravaló különbség nélkül, alaposan gyógyitó és vértisztitó szerként ismeretes minden betegségben. Az évenkint ezerféle gyógyulás köszvény, rheuma, ideg, izom, csukló fájdalomban, biztosítják kivivott érdemét, ugyszinte a bőrküteg, nemibetegségeknél, habár idültek is, mint más makacs kórnál — mivel ez belsőleg használva az egész vérrendszert tisztitja. A hämorrhoid kór és dugulásban szenvedőknél, máj és sárga kórban nagy becsü e thea, ha ez a valódi, — és nem a hamisitottból való, melynél a pénz hiába dobatik ki. A valódi orvosi rendeletek szerint készitett — Wilhelm-féle antiarthritikus és antirhcumatikus vértisztitó thea — használati utasitással kapható csomagszámra 1 frt (külön bélyeg és csomaglásért 10 kr) a készitő Wilhelm Ferencz gyógyszerésznél Neunkirchenben, vagy ennek raktáraiban, melyek a legnagyobb ujságokban közlött hirdetésekben megneveztetnek. Mai számunk hirdetési rovatában közöljük a tulajdonosnak erre vonatkozó hirdetését, ajánlván azt olvasóink figyelmébe.

x. **Kaufmann és Simon** hamburgi bank és váltóüzlet tulajdonosoknak mai számunkban közlött nagy nyereményjátékróli hirdetésére felhivjuk olvasóink figyelmét. Ez eredeti sorsjegyekről szól, mely gazdagon beosztott fönyereményei miatt nagy részvétnek örvend, azért is, mert az állam által biztositva van, a fentnevezett ház szilárd üzlete pedig, a nyeremények szétküldéséről ismeretes.

Ideiglenes felelős szerkesztő:
TISZAI DANIEL.

HIRDETESEK.

Csupán csak
Löbl Frigyesnél
Budapesten,
Lipótvárosi templom-tér váczi körut ½ a
27
kros árucsarnok
alapitójánál
található a legócsóbb
bevásárlási forrás.

Hol nemcsak mindennemü női ruhahelmék és minden e szakba vágó czikkek kaphatók a legjobb minőségben **27 krért,** hanem mindennemü **finomabb** ruhakelmék, vásznak és asztalnemüek is dus választékban 40%-al a gyári áron alul árusittatnak el.

Vidéki rendelmények pontosan teljesittetnek.
Minták bárhová ingyen és bérmentve. 294 16—20

Pályázat.

A b. e. Nagy József alapitvány e folyó évre odaitélendő 500 forintos ösztöndijjára pályázat nyittatik.

A pályázásnál megkivántatik, hogy:

1-ször. Az illető magyar, reformált vallásu, s a felsőbb tudományokat debreczeni főiskolában végezte légyen.

2-szor: Kitüzött pályályának a lelkészi, vagy tanárinak kell lennie.

3-szor. Kell, hogy a filozófiai s theológiai tudományokon kivül a latin nyelvben annyira jártas legyen, hogy a római klasszikus irókat jól értse; — mit, hogy jól ért, ugy azt, hogy a görög nyelvtanból kitünő osztályzata van: érettségi bizonyitványával kell igazolnia.

Tartozik az élőnyelvek közül a németet teljesen érteni, s egész folyékonysággal beszélni. — Megkivántatik, hogy a franczia nyelvben is birjon annyi előkészülettel, hogy a könyveket jól értse.

Ez utóbbiakra nézve is elengedhetlen szabályul tüzetvén, hogy ezek is illetékes, s tekintetbe vehető bizonyitványokkal igazoltassanak.

Mert igy szerelt, — máskép figyelmen kivül hagyandó — pályázati kérvények folyó évi december h5-ik napjáig Révész Bálint püspök és alapitványi bizottsági egyik elnök urhoz lesenek beterjesztendők.

Debreczen, 1873. nov. 7.

Bodossy Pál,
az alapitványi bizottság jegyzője.

Titkos betegségek
és
bórbajok
gyógyittatnak **RICORD** párizsi egyetemi tanár egyedül biztos gyógymódja szerint,

FOGAK
és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.
Dr. Weisz Gyula.
gy. orvos által.
Lakik: Miklósntcza Mózes Lajos-féle ház 2079. sz.
281 30—30

Szerencse kinálkozik!
375,000 bir. márka,
vagy
218,750 forint
főnyeremény kinálkozik kedvező esetben e legujabb nagy sorsjátékban, a mely a magas kormány által engedélyezve és biztositva van.

Ez uj tervnek előnyös berendezésénél fogva nehány hónap alatt 7 kisorsolásban **41,700 nyerő sorsra esik 375,000 bir márka,** avagy **218,750** frt osztr. érték. nyeremény, ugyanis.

1	nyeremény	250.000 m	8 nyeremény	15,000	m
1	„	125,000 m	8 „	12,000	m
1	„	80,000 m	12 „	10,000	m
1	„	60,000 m	36 „	6000	m
1	„	50,000 m	40 „	4000	m
1	„	40,000 m	204 „	2400	m
1	„	36,000 m	412 „	1200	m
3	„	30,000 m	512 „	600	m
1	„	24,000 m	597 „	300	m
2	„	20,000 m	18,800 „	131	m
1	„	18,000 m	stb.	stb.	

A nyereményhuzások tervszerüen megállapittattak.

Az állam által biztositott ezen nyeremény sorsoláshoz.

1 egész eredeti sorsjegy dija csak 6 m. vagy 3½ fr
1 fél „ „ „ 3 „ „ 1¾ „
1 negyed „ „ „ 1½ „ 90 kr

Minden rendelet postai befizetések, beküldések, vagy utánvétellel pontosan és azonnal foganatositttatnak, és minden megrendelő kap tőlünk az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet.

A rendeletekhez a kivántató játéktervet dijmentesen csatoljuk, és minden huzás után a huzás hivatalos sorrendét az érdekelteknek felhivás nélkül megküldjük.

A nyeremény kifizetése állambiztositás mellett általunk, vagy kivánatra az osztrák piaczokon levő összeköttetéseink által eszközölhetjük.

A mi gyüjtődénknek eddig kedvezett a szerencse, és sok más jelentékeny nyeremény között gyakran a főnyeremény is örvendeztette, melyek az érdekletteknek egyenesen kifizettettek.

Előre látható, hogy az ily legsolidabb alapra fektetett vállalat mindenütt részvétre talál, melyre számitva, hogy minden rendeletnek eleget tehessünk kérjük az iránt érdekelteket, hogy megrendeléseiket minélelőbb, mindenesetre pedig f. évi nov. 30-ka előtt hozzánk juttatni sziveskedjenek.

Kaufmann & Simon,
Bank und Wechselgeschäft
363 1—8 **in Hamburg.**

Mindenféle államkötvény, vasutrészvény és kölcsönsorsjegyek vevő és eladó üzlete.

U. i. Ezuttal köszönjük az eddig adott bizalmat, és a midőn az uj sorsoláshoz való részvételre felhivjuk, biztositjuk igen tisztelt megbizóinkat, hogy ez utánis gyorsan és helyesen fogunk szolgálni.

F. i.

Mandel Ignácz
előbb P. MAYER FARKAS
borkereskedése
piacz-utcza Nánássy-ház 2137-dik szám alatt, szolgál a legjobb közönséges uj- és ó érmelléki-bakar asztali borokkal, budai, sashegyi, egri és vöszlaui vörös borokkal, palaczk,- itcze és akószámra; — továbbá, kitünő tokaji borok, a legjobb bel- és külföldi csemegeborok, franczia és magyar pezsgőkkel a legjutányosabb árért.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.
227 21—

Bizonyitvány.
Tudományos javaslat a neunkircheni gyógyszerész
Wilhelm ur által készitett
antiarthritikus antirheumatikus
Vértisztitó theá-ról.

Kinek az ujabb korban felmerült átalános szerekkel üzött charlatanismus-ról fogalma van, könnyen kimagyarázhatja az orvosoknak ellenszenvét minden ilyen áruczikkek ellen s nem az ujitás ellentétének fogja tartani, ha az orvos megvető mosolylyal fordul el azoktól. De ezen szabály sincs kivétel nélkül, s ezen kivétel helyesen igazolt azon esetben, hol tények által bebizonyitott tapasztalat és a közönségnek arra alapitott átalános helyeslése az orvosi vizsgálatot már megelőzte, az itéletet kimondta, mint ez a **Wilhelm-féle** vértisztitó theánál történt. Mert a közönség itélete megbizható kezesség valamely dolog értékére nézve, és itt is a különböző bajok, csuz, köszvény s más ily betegségeknél igazolta magát, mivel a Wilhelm-féle vértisztitó thea a legmakacsabb rheumatikus bajoknál alkalmazva a felbőrnek megtámadott tevékenységét és a kigőzölgést jótékonyan elősegiti.

Névszerint minden rheumatikus, csuzos bántalmaknál, melyek rendszerint lázzal és gyuladással, vagy daganattal vannak összekötve, podagra, keresztnyilalás, csipő-fájdalom, tagszaggatás, csuklómerevülés, lábikra-görcsök, — sőt még idült szorulás, altesti és hämorrhoid sérvekben stb. is igen hathatós szernek bizonyult be.

Ennélfogva a nevezett bajokban bátran ajánlható.

Berlin, 1872. január.

(p. h.) Dr. Müller Johannes, orvostanácsos.

Óvást teszünk midennemü hamisitvány és csalás ellen!

Kérjük a t. közönséget, hogy a vevésnél figyelemmel legyen a törvényes védjegy és czimre, mely minden csomagnak külsejére van téve, hogy a hamisitásnak eleje vétessék.

A valódi Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó thea csak az első nemzetközi Wilhelm-féle gyárban Neunkirchen-ben Bécs mellett, vagy a hirdetésemben jelzett helyeken kapható.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi utasitás szerint, használati utasitással 1 frt, a csomagolás és bélyegért még külön 10 kr.

A t. közönség kényelme végett a valódi **Wilhelm-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztitó thea** kapható

Debreczenben: **Berghoffer Istvánnál.**

Földesen: Kranzel Ferencz gyógyszerésznél.

N.-Váradon: Janky Antalnál.
360 1—6

Üzlettulajdonosoknak.

Van szerencsém a t. üzlettulajdonosokat s átalában a nagyérdemü közönséget értesiteni, hogy mühelyemet **mérlegek készitéséhez** is berendeztem, ahol minden nemü mérlegeket, — a legkisebb gyógyszermérlegtől a legnagyobb tizedes mérlegig törvényszerüleg átalakitok, illetőleg kijavitok — igen mérsékelt árért — és azoknak hitelesitését is kieszközlöm a mértékhitelesitő hivatalnál.

Továbbá ajánlom a nagyérdemü gazdaközönségnek — kitünő szerkezetü tengeri morzsoló, szecska s répa vágó s egyéb gazdasági gépeimet.

Tisztelettel
Borsányi Viktor,
gazdasági gépész Debreczen, n.-váradutcza 2203. sz. a.
354 3—6

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1875.